

Το Διεθνές Γραφείο Εργασίας και τα Οικολογικά Προβλήματα

Τεύχος 26
ΙΟΥΝΙΟΣ 1994

Η σημασία της

ενεργοποίησης των διεθνών οργανισμών στα ζητήματα του περιβάλλοντος και της ανάληψης δράσης από μέρους τους είναι αναντίρρητα καθοριστικής σημασίας λόγω του χαρακτήρα αυτών των οργανισμών που δίνει το προβαδισματικής εποπτικής εικόνας των πραγμάτων και αντίστοιχων προσβάσεων σε παγκόσμιο επίπεδο.

Αρκεί βέβαια η δυνατότητα αυτή να αξιοποιηθεί χωρίς τους συνήθεις συμβιβασμούς που οδηγούν τελι-

κά σε στρεβλώσεις και τις καλύτερες των προθέσεων.

Η εισαγωγή του θέματος "περιβάλλον" στη δράση του ΔΓΕ άρχισε το 1990 στην 77η Σύνοδο του και η πρώ-

ανάπτυξη τη γνωστή διάσκεψη του Ρίο (Ιούνιος 1992).

Η ενασχόληση ενός διεθνούς φορέα με τριμερή εκπροσώπηση και άμεση σχέση με την εργασία που μεγάλο μέ-

περιβαλλοντικών προβλημάτων, είναι αξιοσημείωτο γεγονός.

Η τριμερής εκπροσώπηση στο ΔΓΕ (κυβερνήσεις, εργαζόμενοι, εργοδότες) επιτρέπει μία πιο αποτελεσματική προσέγγιση των προβλημάτων του περιβάλλοντος ευρύτερου και εργασιακού, με στόχο την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας ως έκφραση κοινωνικής δικαιοσύνης και ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Σ' αυτή την κατεύθυνση το ΔΓΕ στο πρόγραμμά του 1994 - 1995 δίνει ιδιαίτερη διάσταση στα προβλήματα του περιβάλλοντος και στους τρόπους που μπορείνα συμβάλει στην αντιμετώπισή τους.

τη ουσιαστική συμβολή του έγινε στο πλαίσιο της προετοιμασίας της παγκόσμιας Διάσκεψης για το περιβάλλον και την

ροστης καλύπτεται εκ των πραγμάτων από τις παραγωγικές δραστηριότητες που είναι αυτές από τις οποίες ανακύπτει η πλειονότητα των

ΥΓΕΙΑ - ΑΣΦΑΛΕΙΑ & ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Εργατικά ατυχήματα στις Μ.Μ.Ε

13 εκατομμύρια ΜΜΕ εξασφαλίζουν απασχόληση για περισσότερα από το 1/2 του ανθρώπινου δυναμικού στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Αυτά τα 13 εκατομμύρια μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), που αποτελούν τον κορμό της απασχόλησης στην Ευρώπη, συγκεντρώνουν πε-

ρισσότερο από το 50% των επενδύσεων και το 60% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της

Κοινότητας.

Οι υπεύθυνοι διαχείρισης των ΜΜΕ πρέπει να αντιμετωπίζουν τις θεμελιώδεις μεταβολές που συμβαί-

νουν σήμερα, αναγνωρίζοντας και στη συνέχει αντιμετωπίζοντας κάθε κίνδυνο που μπορεί να πλήξει τη δραστηριότητα της επιχείρησής τους:

Οι πόροι μίας επιχείρησης είναι τεχνικές, εμπορικές, χρηματοπιστωτικές και ανθρώπινες αξίες που παρεμβαίνουν όλες στο κόστος παραγωγής.

Η διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού είναι μία παράμετρος που εμπλέκεται στη βέλτιστη διαχείριση των πόρων και στην επιτυχία μίας ΜΜΕ.

Ποιοι είναι οι κυριότεροι κίνδυνοι ατυχημάτων που αναφέρονται για τις ΜΜΕ

Κοψίματα: 44%

Τραυματισμοί κατά τη διακίνηση φορτίων : 35%

Πτώση: 33%

Σοβαρός τραυματισμός: 28%

Τροχαίο ατύχημα: 24%

Εγκαύματα: 24%

Πτώσεις αντικειμένων: 23%

Ηλεκτροπληξία: 17%

Δηλητηρίαση: 16%

Έκρηξη: 11%

Άλλα: 11%

Ποια είναι τα κυριότερα θύματα των ατυχημάτων;

Μεταξύ των θυμάτων ατυχημάτων, υπάρχουν κατηγορίες εργαζομένων που πλήττονται περισσότερο:

- Οι αλλοδαποί
- Οι νέοι, οι νεοπροσληφθέντες στην επιχείρηση,
- Οι εργαζόμενοι άνω των 45 ετών,
- Οι προσωρινά εργαζόμενοι.

Πηγή: «Οι Ευρωπαίοι και η υγεία και η ασφάλεια κατά την εργασία», Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ΓΔ V.E.5, σφυγμομέτρηση κοινής γνώμης, «Ευρωβαρόμετρο(1991).

Προφύλαξη από τον Καύσωνα

Α. Προστασία εργαζομένων - μέτρα στους χώρους δουλειάς

Το πρόγραμμα για περιορισμό της θερμικής καταπόνησης πρέπει να περιλαμβάνει:

1. Τεχνικά μέτρα για τη βελτίωση των κτιρίων, των εγκαταστάσεων, του εξοπλισμού

παραγωγής, βελτίωση του αέρα των χώρων εργασίας και περιορισμό της επιβάρυνσης

από συγκεκριμένες παραγωγικές διαδικασίες.
2. Τεχνικά μέτρα για την προ-

συνέχεια στη σελίδα 4

Το σύνδρομο ασθένειας από την παραμονή σε κτήρια

Το σύνδρομο που εμφανίζεται λόγω της μακράς παραμονής σε κτήρια (SBS: Sick Building Syndrom) είναι ένα πρόβλημα παγκοσμίως γνωστό και οφείλεται στις συνθήκες που επικρατούν στο εσωτερικό των μοντέρνων κτηρίων.

Ο κλιματισμός χρησιμοποιείται σε πολλές περιπτώσεις και για πολλούς λόγους όπως άνεσης, ασφάλειας, καταπολέμησης του θορύβου, είναι ιδιαίτερα διαδεδομένος σε σπίτια, νοσοκομεία, ξενοδοχεία, αγορές, γραφεία, μουσεία, βιβλιοθήκες κ.λ.π. Χρησιμοποιείται επίσης στην βιομηχανία όπου είναι αναγκαία η ύγρανση του χώρου. Υπάρχουν κατά συνέπεια εκατομμύρια άνθρωποι που ζουν ή εργάζονται σε χώρους όπου ο αερισμός γίνεται μέσω κλιματιστικών μηχανημάτων. Το πρόβλημα δεν εντοπίζεται όμως μόνο σ' αυτά.

Μία έρευνα έγινε στις ΗΠΑ (Woods κ.α.) σε 600 εργαζόμενους γραφείου έδειξε ότι το 20% αυτών είχαν συμπτώματα του συγκεκριμένου συνδρόμου και οι περισσότεροι εξ' αυτών είχαν την βεβαιότητα ότι αυτό επηρεάζει την φυσική τους κατάσταση και την απόδοσή τους.

Εκτιμήσεις της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας αναφέρουν ότι το σύνδρομο αυτό εμφανίζεται στο 30% των κτηρίων που έχουν ανακαινισθεί πρόσφατα.

Μία άλλη έρευνα που έγινε στη Μ. Βρετανία σε 4373 υπαλλήλους γραφείου σε 46 κτήρια α-

πέδειξε ότι το 29% είχαν συμπτώματα του συνδρόμου.

Τα συμπτώματα

Η συμπτωματολογία του συνδρόμου SBS ποικίλει, υπάρχουν ωστόσο πέντε χαρακτηριστικά συμπτώματα όπως:

1. Ρινικά

Ερεθισμός της μύτης, καταρροή, αίσθημα δύσπνοιας.

2. Οφθαλμολογικά

Ξηρότητα και τσούξιμο στα μάτια.

3. Λαρυγγικά

Ξηρότητα και ερεθισμός του λαιμού.

4. Δερματικά

Ξηρότητα και ερεθισμός του δέρματος.

Γενικά συμπτώματα

Πονοκέφαλοι, κόπωση, υπνηλία και δυσκολία συγκέντρωσης.

Αυτά τα συμπτώματα έχουν μία χαρακτηριστική περιοδικότητα εμφάνισης, εντείνονται στο χώρο όπου συντρέχουν οι προϋποθέσεις εμφάνισής τους και υποχωρούν όταν το άτομο εγκαταλείψει το χώρο αυτό ή πάει διακοπές.

Μερικά από αυτά μπορούν να οδηγήσουν σε χρόνιες καταστάσεις όπως ιγμορίτιδες ή εκζέματα.

Στο επόμενο τεύχος θα αναφερθούμε στα αίτια και στους τρόπους αντιμετώπισης.

Πηγή: «Indoor Air Quality and its impact on Man Cost Project 613

Το οικολογικό σήμα

Ο κανονισμός 882/1992 της 23/03/1992 του Συμβουλίου σχετικά με το κοινοτικό σύστημα απονομής οικολογικού σήματος θεσπίστηκε προκειμένου να υλοποιηθούν οι στόχοι της κοινοτικής περιβαλλοντικής πολιτικής που αποσκοπούν στην πρόληψη, τον περιορισμό και την εξάλειψη της ρύπανσης στην πηγή, την εξασφάλιση της ορθολογικής διαχείρισης των πρώτων υλών, της εξοικονόμησης ενέργειας και τέλος την προαγωγή προϊόντων φιλικών προς το περιβάλλον. Εισήχθη έτσι η έννοια του οικο - προϊόντος το οποίο διακρίνεται με το οικολογικό σήμα

(eco - label).

Στόχος είναι η διαμόρφωση ενός ενιαίου συστήματος σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση με δεδομένο ότι χώρες όπως η Γερμανία έχουν από χρόνια αναπτύξει το δικό τους σύστημα διάκρισης των οικοπροϊόντων.

Η εφαρμογή του συστήματος απονομής του σήματος είναι προαιρετική. Προσδοκάται όμως η δυναμική της αγοράς να συμβάλει στην έρευνα και την ανάπτυξη ιδίως στον τομέα των καθαρών τεχνολογιών οδηγώντας σε καινοτομίες.

Προφύλαξη από τον καύσωνα

(συνέχεια από σελίδα 2)

φύλαξη των υπαίθριων εργασιών.

3. Οργανωτικά μέτρα (διαλείμματα, εναλλαγή εργαζομένων, μετάθεση του ωραρίου ορισμένων εργασιών, ή και συντόμευση του κ.λ.π.)

4. Δημιουργία προϋποθέσεων για ανακούφιση των εργαζομένων που επιβαρύνονται υπερβολικά (κλιματιζόμενοι χώροι διαλειμάτων, δροσερό νερό κ.λ.π.)

5. Προφύλαξη των εργαζομένων με ιδιαίτερη ευαισθησία στην έκθεση σε υψηλές θερμοκρασίες και παροχή πρώτων βοηθειών.

6. Ενέργεις πλατιάς ενημέρωσης των εργαζομένων για το πρόβλημα της θερμικής καταπόνησης και μέτρα για τον περιορισμό του και ατομική προφύλαξη.

Η εφαρμογή ενός τέτοιου προγράμματος από τις επιχειρήσεις θα πρέπει να ελέγχεται ιδιαίτερα από τις Επιθεωρήσεις Εργασίας όταν η EMY προειδοποιεί για επερχόμενο καύσωνα.

B. Συστάσεις για την προφύλαξη των εργαζομένων σε περίοδο καύσωνα

1. Εργαζόμενοι που ανήκουν στην κατηγορία υψηλού κινδύνου και δουλεύουν σε χώρους μη κλιματιζόμενους, με μεγάλη θερμοκρασία και βαριά εργασία να απέχουν από την εργασία τους όσο διαρ-

κεί ο καύσων.

2. Στους παραπάνω χώρους εργασίας να γίνονται τακτικά ιαλείμματα (ανά ώρα) σε χώρους κλιματιζόμενους.

3. Τις μεσημεριανές ώρες θα πρέπει να διακόποτονται οι ερ-

γασίες σε ανοικτούς και εκτεθειμένους στον ήλιο χώρους.

4. Η διατροφή θα πρέπει να είναι πλούσια σε φρούτα λαχανικά, σαλάτες και να αισιοδοτείται επαρκώς. Να αποφεύγο-

νται οι λιπαρές τροφές, κατά την εργασία να πίνετε συχνά δροσερό νερό (όχι παγωμένο). Τέλος να αποφεύγονται τα αλοοδούχα ποτά, οι καφέδες και τα αεριούχα αναψυκτικά

Γ. Ποιοι πρέπει να προσέχουν ιδιαίτερως

Καρδιοπαθείς (στεφανιά νόσος, βαλβιδοπάθειες).

Πνευμονοπαθείς (αναπνευστική ανεπάρκεια, πνευμονικό εμφύσημα, άσθμα κ.λ.π.)

Ασθενείς με γενικά νοσήματα (σακχαρώδης διαβήτης, χρόνια νε-

φρική ανεπάρκεια, ηπατικές διαταραχές, αναιμία, νοσήματα του ΚΝΣ, παχυσαρκία κ.λ.π.)

Άυτοί που παίρνουν φάρμακα (διουρητικά, ψυχοφάρμακα κ.λ.π.). Γυναίκες σε κατάσταση εγκυμοσύνης.

Δ. Γενικές οδηγίες προφύλαξης από τον καύσωνα

1. Μένετε στην σκιά, όπου δημιουργείται και κάποιο ρεύμα αέρος με φυσικά ή τεχνικά μέσα, π.χ. με ανεμιστήρα.
2. Μην κυκλοφορείτε έξω, κάτω από τον καυτό ήλιο. Αποφεύγετε την σωματική καταπόνηση, τα πολύωρα ταξίδια, τον συνωστισμό.
3. Ντύνεσθε ελαφρά και με ανοιχτόχρωμα ρούχα.
4. Πίνετε άφθονο δροσερό ή κρύο νερό.

Αποφεύγεται τα ζαχαρούχα αναψυκτικά και οι οινοπνευματώδη ποτά

5. Τρώτε ελαφρά.

6. Κάνετε συχνά ντους με δροσερό νερό.

7. Αποφεύγετε τα μέρη που μαζί με τη μεγάλη ζέστη υπάρχει και υψηλή υγρασία.

8. Συμβουλευτείτε το γιατρό σας για τα φάρμακα που παίρνετε.

9. Τα εξασθενημένα άτομα, οι κατάκοιτοι, εκείνοι με εγκεφαλικά, οι κλινήρεις θα πρέπει να μεταφέρονται από τις γωνίες

των δωματίων, στο κέντρο, εκεί όπου ο αέρας ανανεώνεται καλύτερα και γίνεται κάποιο ρεύμα.

10. Όσοι πάσχουν από ιάφορα νοσήματα να συμβουλεύονται το γιατρό τους.

11. Να μην ξεζηνάτε ότι και τα μωρά ζεσταίνονται.

Να τα ντύνετε ελαφρά.

12. Μην αφήνετε μόνα τα ηλικιωμένα άτομα μόνα στο σπίτι.

Εκδόσεις του ιδρύματος για την βελτίωση των Συνθηκών διαβίωσης και εργασίας για την Υγεινή και Ασφάλεια της εργασίας

Ασφάλεια και Υγεία στους χώρους εργασίας στις ευρωπαϊκές κοινότητες

Εξετάζεται η εφαρμογή της νομοθεσίας για την ασφάλεια και υγειείνη στον εργαστικό χώρο στα κράτη μέλη της Κοινότητας με ιδιαίτερη έμφαση στη διαμόρφωση προτύπων για την πρόληψη των ατυχημάτων και των επιβαλλομένων, σε επίπεδο επιχειρήσεως, σχετικών ενεργειών. Εξετάζονται ακόμη θέματα, όπως η συμβολή των κοινωνικών εταίρων, τα οικονομικά κίνητρα για τη λήψη προληπτικών μέτρων καθώς και γενικές και ειδικές διαδικασίες ελέγχου. Συγκεντρωτική έκθεση EF/81/40/GR

Εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες - πηγές στοιχείων Ελλάς

Δημοσιεύονται οι έρευνες των δέκα κρατών μελών σχετικά με την υφιστάμενη νομοθεσία, αναλύονται τα στατιστικά δεδομένα και εξετάζεται η ακολουθούμενη πρακτική σχετικά με το δικαίωμα των εργαζομένων για αποζημίωση και τη νομική υποχρέωση των εργοδοτών δηλώσεως στις αρμόδιες αρχές εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών νόσων. Εθνικές εκθέσεις, Ελλάδα, EF/86/10/GR

Μέτρα προαγωγής της υγείας στον χώρο εργασίας

Στα τέλη του 1989 ορίσθηκε μία ομάδα Εργασίας από ειδικούς προερχόμενους από επτά κράτη μέλη της Κοινότητας. Το παρόν φυλλάδιο συνοψίζει τα αρχικά συμπεράσματα της έρευνας σχετικά με τις πρόσφατες εμπειρίες για την προαγωγή της υγειείνης στον εργαστικό χώρο. EF/90/37/GR.

Διατίθεται δωρεάν από το ίδρυμα, ύστερα από σχετική αίτηση.

Πρώτη Ευρωπαϊκή στατιστική έρευνα σχετικά με το εργασιακό περιβάλλον (1991 - 1992)

Η στατιστική έρευνα βασίσθηκε σε απευθείας συνεντεύξεις αντιπροσωπευτικού δείγματος 12.500 περίπου εργαζομένων (μισθωτών και αυτοαπασχολούμενων) προερχόμενων από τα δώδεκα κράτη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Συγκεντρωτική έκθεση.

Την "ΑΡΑΣΗ" επιμελούνται οι υπεύθυνοι των Τμημάτων Περιβάλλοντος και Υγειείνης & Ασφάλειας Εργασίας. Υπεύθυνος για την Διοίκηση του ΕΚΑ: Χρήστος Πολυζωγόπουλος.

Διάθεση: ΕΚΑ, Γ' Σεπτεμβρίου 48B', 104 33 ΑΘΗΝΑ, ☎ 88 36 917, 88 41 818. FAX: 88 39 271

Επιπρέπεται η χωρίς άδεια αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή μέρους του φυλλαδίου, με μόνη υποχρέωση την αναφορά της πηγής.